

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 24 grudnia 2009 r.

LKA-410-35-07/2009/P/09/045

**Pan
Mirośław Perlitius
Likwidator
Zakładów Artykułów Technicznych
i Galanteryjnych
„POLGAL”**

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, NIK Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Zakładach Artykułów Technicznych i Galanteryjnych „POLGAL” w likwidacji (zwanym dalej „Przedsiębiorstwem”), w zakresie działalności jej likwidatorów oraz dofinansowania z Funduszu Skarbu Państwa procesu likwidacji Przedsiębiorstwa w latach 2007 – 2009 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 10 grudnia 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Likwidatorowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie realizację procesu likwidacji Przedsiębiorstwa w zakresie spraw objętych kontrolą.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

Wojewoda Śląski, w związku z uprawomocnieniem się postanowienia z 29 listopada 2006 r. Sądu Rejonowego w Częstochowie w sprawie umorzenia postępowania upadłościowego, zarządzeniem z dnia 12 czerwca 2007 r. rozpoczął likwidację

¹ Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm., zwanej dalej „ustawą o NIK”

Przedsiębiorstwa z dniem 11 stycznia 2007 r. Na likwidatora wyznaczono Zenona Perygę, z którym 20 czerwca 2007 r. Wojewoda zawarł umowę zlecenia na pełnienie tej funkcji od dnia 12 czerwca 2007 r. Po wypowiedzeniu umowy temu likwidatorowi Wojewoda Śląski dnia 9 października 2008 r. powołał na jego miejsce Mirosława Perlitiusa, który od 10 października 2008 r. do czasu zakończenia kontroli prowadził likwidację Przedsiębiorstwa.

I. NIK negatywnie ocenia działania likwidatora Zenona Perygi.

1. W Programie likwidacji, sporządzonym przez Zenona Perygę, termin zakończenia likwidacji ustalono na 31 grudnia 2007 r. Pomimo dwukrotnego przedłużenia przez Wojewodę Śląskiego tego terminu do 30 września 2008 r. Likwidator nie wywiązał się z przyjętych obowiązków. Jednocześnie 12 spośród 13 zadań likwidacyjnych, określonych w pierwszym *harmonogramie czynności likwidacyjnych*, nie zrealizowano terminowo, a jedyną czynnością wykonaną zgodnie z ww. harmonogramem było przejęcie majątku Przedsiębiorstwa od syndyka masy upadłości. Opóźnienia wyniosły od 2 do 320 dni w stosunku do terminu zaplanowanego. Po wyznaczonym terminie: powiadomiono instytucje współpracujące o otwarciu likwidacji, sporządzono bilans otwarcia i Program likwidacji, otwarto konto bankowe, zamieszczono ogłoszenie o otwarciu likwidacji i zgłaszania wierzytelności, oraz zamieszczono ogłoszenie o zbieraniu ofert na wycenę majątku Przedsiębiorstwa. W toku kontroli nie przedstawiono również dokumentów potwierdzających fakt zawiadomienia przez Zenona Perygę banku o otwarciu likwidacji, a informacja ta wynika jedynie ze sprawozdania Likwidatora. Procedura sprzedaży przejętego majątku Przedsiębiorstwa trwała od 7 listopada 2007 r. (data ogłoszenia o przetargu ofertowym na sprzedaż nieruchomości) do 21 sierpnia 2009 r., czyli o 21 miesięcy dłużej niż Zenon Peryga zaplanował w Programie likwidacji (30 listopada 2007 r.). Ponadto, 55 dni po terminie wyznaczonym w umowie o pełnienie funkcji likwidatora, Zenon Peryga sporządził końcowe sprawozdanie z czynności likwidacyjnych. Główną przyczyną przedłużenia terminu likwidacji Przedsiębiorstwa przez Wojewodę Śląskiego były nieefektywne negocjacje z wierzycielami hipotecznymi, dotyczące sprzedaży pozostałego majątku Przedsiębiorstwa.
2. NIK krytycznie ocenia fakt nie zamieszczenia przez Zenona Perygę, w obwieszczeniu o przetargu na sprzedaż pozostałego majątku Przedsiębiorstwa z dnia 7 listopada 2007 r., wszystkich informacji wymaganych przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z 5 października 1993 r. w sprawie zasad organizowania przetargu na sprzedaż

środków trwałych przez przedsiębiorstwa państwowe oraz warunków odstąpienia od przetargu², co mogło mieć wpływ na ilość oferentów przystępujących do przetargu, a co za tym idzie i na sumę możliwą do uzyskania ze sprzedaży nieruchomości. W toku kontroli ustalono, że Likwidator nie sporządził protokołu z przetargu, do którego zobowiązywał go przepis § 27 ww. rozporządzenia. Ponadto w dokumentacji przedstawionej do kontroli nie znajdowały się wymagane, zgodnie z § 25 ust. 1 ww. rozporządzenia, zawiadomienia oferentów o przyjęciu ofert.

3. Ponadto NIK zwraca uwagę, na fakt zawarcia, w § 8 podpisanej przez Zenona Perygę przedwstępnej umowy kupna sprzedaży pozostałego majątku Przedsiębiorstwa (w wyniku ww. przetargu), zawartego w formie aktu notarialnego w dniu 17 grudnia 2007 r. zapisu, że w razie niewykonania umowy przez sprzedającego, kupujący mógł żądać od sprzedającego zwrotu zadatku w podwójnej wysokości. Likwidator przyjął ten zapis w umowie w sytuacji, gdy negocjacje z wierzycielami nadal trwały i nie miał pewności czy przyrzeczona umowa sprzedaży dojdzie do skutku. Zadatek wynosił 110 000 zł.

Ponieważ nie doszło do podpisania przyrzeczonej umowy kupna sprzedaży majątku Przedsiębiorstwa, na co wpływ miała decyzja organu założycielskiego, wstrzymująca sprzedaż nieruchomości ze względu na nieuwzględnienie w podziale sumy Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, w związku z art. 1025 k.p.c. oraz 23 pkt 2 ustawy z 13 lipca 2006 r. o ochronie pracowniczych³, według których roszczenia Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych zaliczane są do pierwszej kategorii zaspokojenia z sumy uzyskanej z egzekucji Przedsiębiorstwa, Zenon Peryga zwrócił spółce Kamex II zadatek w jednokrotnej wysokości. Następstwem tego było roszczenie niedosłego nabywcy nieruchomości o zapłatę 110 000 zł oraz kosztów procesu w wysokości 9 117 zł, które zostały zasądzone w dniu 28 kwietnia 2009 r. wyrokiem Sądu Okręgowego w Częstochowie na rzecz spółki Kamex II.

4. Zenon Peryga, w okresie pełnienia funkcji likwidatora, tj. od 12 czerwca 2007 r. do 10 października 2008 r., wydatkował środki pieniężne w wysokości 98 363,84 zł, o 137 %

² Dz. U. Nr 97, poz. 443 ze zm. Obwieszczenie nie zawierało określenia siedziby sprzedawcy, miejsca i trybu składania ofert, zastrzeżenia, że sprzedawcy przysługuje prawo swobodnego wyboru oferty, jeżeli uczestnicy przetargu zaofiarowali tą samą cenę, wysokości wadium, sposobu jego wpłacenia wadium, zastrzeżenia, że wadium przepada na rzecz sprzedawcy, jeżeli żaden z uczestników licytacji nie zaofiaruje ceny nabycia równej cenie wywoławczej, informacji, że wadium złożone przez oferentów, których oferty nie zostaną przyjęte, zostanie zwrócone bezpośrednio po dokonaniu wyboru oferty, a oferentowi, którego oferta została przyjęta, zostanie zarachowane na poczet ceny, oraz że jeżeli wadium złożone przez nabywcę było w innej formie niż w gotówce, ulega zwrotowi po zapłaceniu ceny nabycia, miejsca i trybu składania ofert,

³ Dz. U. z 2006 r., Nr 158, poz. 1121 „przy dochodzeniu zwrotu wypłaconych świadczeń, roszczenia Funduszu korzystają z takiej samej ochrony prawnej, jaką odrębne przepisy przewidują dla należności za pracę”

więcej, niż zaplanował w planie finansowym likwidacji (41 465 zł), co zasługuje również na krytyczną ocenę NIK, w tym:

a) Wydatki nie zaplanowane i nie uzgodnione z Wojewodą Śląskim w wysokości 65 335,31 zł (66 % poniesionych środków), w tym:

- wynagrodzenie Likwidatora za rok 2008 w wys. 6 000 zł (w dniu 10 października 2008 r. Wojewoda Śląski przyznał Likwidatorowi jednorazowe wynagrodzenie za okres sprawowania funkcji likwidatora w wysokości 1 000,00 zł, które nie zostało mu wypłacone),
- kwota 23 000,00 zł, wypłacona jako wynagrodzenie dla Likwidatora, udokumentowana w karcie wynagrodzeń, informacji o dochodach oraz o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy za rok 2007 oraz zapisach na koncie bankowym. Zenon Peryga zeznał w trakcie kontroli, że wypłacił środki finansowe z tego tytułu *ponieważ inaczej nie chciano mi wypłacić pieniędzy z banku, tylko na wynagrodzenia, to w tym celu przedłożyłem stosowne dokumenty*, a kwotę wydatkował w całości na zabezpieczenie nieruchomości przed dewastacją i kradzieżą. Koszty usług zabezpieczenia mienia Przedsiębiorstwa, zlecone w roku 2008 wyniosły łącznie 27 210,00 zł. W świetle powyższych wyjaśnień, Zenon Peryga poświadczył w ten sposób nieprawdę w piśmie skierowanym do banku. Likwidator ten zawarł umowy z 4 firmami, z tym samym terminem wykonania oraz zlecając im ogólnie określone zadania związane z zabezpieczeniem nieruchomości. Kwoty za ww. usługi wypłacono na podstawie wystawionych faktur. Przed przystąpieniem do prac Likwidator nie wymagał kosztorysów prac, a po zakończonych robotach nie sporządzono protokołów zdawczo-odbiorczych.
- koszty paliwa i kart telefonicznych poniesione w latach 2007 i 2008 w wysokości 3 684,48 zł,
- koszt usługi transportowej przewozu akt do archiwizacji w roku 2008 w wysokości 744,83 zł.

b) Ponadto Likwidator poniósł większe, niż zaplanował w Planie finansowym likwidacji:

- koszty prowadzenia spraw księgowo-finansowych w latach 2007-2008, które wyniosły 12 444 zł i były większe o 3 744 zł (o 34 %) od planowanych (8 700 zł)
- koszty archiwizacji i przechowywania dokumentów, które wyniosły 1 952 zł i były większe od zaplanowanych o 952 zł (95 %).

- c) Likwidator wydatkował środki pieniężne bez upoważnienia, tj. po dniu utraty umocowania do wykonywania czynności prawnych, w stosunku do mienia Przedsiębiorstwa (10 października 2008 r. Wojewoda Śląski wypowiedział umowę zlecenie na pełnienie funkcji likwidatora z zachowaniem jednomiesięcznego okresu wypowiedzenia i jednocześnie zwolnił Zenona Perygę z obowiązku pełnienia tej funkcji) w wysokości 12 474,76 zł (13 % wszystkich wydatków), w tym:
- zamknął rachunek bankowy w Jurajskim Banku Spółdzielczym w dniu 30 października 2008 r., dokonując opłaty 25 zł,
 - uregulował w dniu 19 listopada 2008 r. należność za fakturę nr 173/10/2008 z 6 października 2008 r., wystawioną przez spółkę AAG-SERWIS, na kwotę 2 440 zł,
 - uregulował należność za fakturę 19/2008, wystawioną przez firmę ART-GAZ w dniu 30 października 2008 r., na kwotę 9 760 zł,
 - zwrócił 10 000,00 zł, z kwoty zadatku, spółce Kamex II, z tytułu przedwstępnej umowy kupna sprzedaży w dniach: 31 października 2008 r. - 5 000 zł, 8 grudnia 2008 r. - 2 500 zł oraz 22 grudnia 2008 r. - 2 500 zł.
6. NIK negatywnie ocenia nieodzwoiczenie w sprawozdaniach finansowych za rok 2007 i 2008, sporządzonych przez Zenona Perygę, kwot: 23 000 zł oraz 6 000 zł, z tytułu wynagrodzenia pobranego przez Likwidatora. W sprawozdaniu finansowym za rok 2008, sporządzonym w dniu 31 marca 2009 r. na polecenie następnego likwidatora, kwotę 6 000 zł już uwzględniono. Natomiast nie skorygowano sprawozdania za rok 2007. Ponadto Zenon Peryga nie sporządził bilansu otwarcia likwidacji na dzień 11 stycznia 2007 r., a jedynie na dzień poprzedzający dzień otwarcia likwidacji, czyli 10 stycznia 2007 r. Bilans ten uwzględniał wartość majątku, wycenioną według wartości ewidencyjnej, a nie po cenach sprzedaży netto, stosownie do postanowień art. 29 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴.
7. NIK krytycznie ocenia fakt, że po zaprzestaniu pełnienia funkcji likwidatora, Zenon Peryga nie przekazał swojemu następcy środków pieniężnych w wysokości 4 876,96 zł, w tym: 4 520,37 zł, będących na stanie kasy Przedsiębiorstwa oraz kwoty 356,59 zł, pozostałej po zamknięciu konta w Jurajskim Banku Spółdzielczym. Podczas

⁴ Dz. U. z 2009 r., Nr 152, poz. 1223 ze zm. „Jeżeli założenie kontynuacji działalności nie jest zasadne, to wycena aktywów jednostki następuje po cenach sprzedaży netto możliwych do uzyskania, nie wyższych od cen ich nabycia albo kosztów wytworzenia, pomniejszonych o dotychczasowe odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także odpisy z tytułu trwałej utraty wartości”.

przesłuchania, przeprowadzonego w toku kontroli, likwidator Zenon Peryga zobowiązał się do zapłaty kwoty 4 520,37 zł do końca roku 2009 r. oraz zeznał, że nie pobrał środków z ww. konta w wysokości 356,59 zł.

8. NIK negatywnie ocenia proces przekazywania Przedsiębiorstwa, w rozumieniu art. 55¹ Kodeksu cywilnego⁵, przez likwidatora Zenona Perygę. Od dnia wypowiedzenia umowy, tj. od 10 października 2008 r., do czasu zakończenia kontroli, pomimo wielokrotnych wezwań organu założycielskiego i Pana Likwidatora, nie przekazał on kompletnej dokumentacji (w tym m.in. dokumentów finansowo-księgowych, zestawienia obrotów i sald, raportów kasowych, wyciągów bankowych itp.) Przedsiębiorstwa, umożliwiającej protokolarne jego przejęcie. Ma to bezpośredni wpływ na termin zakończenia likwidacji (było przyczyną skierowania wniosków do Wojewody o przedłużenie terminu zakończenia likwidacji do 31 lipca 2009 r., a następnie do 31 grudnia 2009 r.).
9. NIK nie wnosi uwag do wykonywania przez Zenona Perygę obowiązków wynikających z § 49 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1981 r. w sprawie wykonywania ustawy o przedsiębiorstwach państwowych⁶, dotyczących powiadamiania instytucji i wierzycieli o otwarciu likwidacji i zgłoszenia do rejestru przedsiębiorstwa otwarcia likwidacji.

II. NIK ocenia pozytywnie działania likwidatora P. Mirosława Perlitusa.

1. Pełniąc funkcję Likwidatora Przedsiębiorstwa zaplanował Pan koszty procesu likwidacji, w okresie od 10 października 2008 r. do 31 grudnia 2009 r., w wysokości 49 262 zł. Do dnia zakończenia kontroli wydatkował Pan środki pieniężne w kwocie 22 911,41 zł (48 %), zgodnie z Planem finansowym likwidacji oraz wnioskiem o dofinansowanie, z którym wystąpił Pan do Ministra Skarbu Państwa w dniu 9 września 2009 r. Wniosek, o dofinansowanie w wysokości 47 672 zł, sporządził Pan zgodnie z § 6 Rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Funduszu Skarbu Państwa⁷.

⁵Dz. U. z 1964, Nr 16, poz. 93 „Przedsiębiorstwo jest zorganizowanym zespołem składników niematerialnych i materialnych przeznaczonym do prowadzenia działalności gospodarczej(...)”.

⁶ Dz. U. Nr 31, poz. 170 ze zm.

⁷ Dz. U. Nr 116, poz. 789 ze zm. „Dysponent Funduszu może podjąć decyzję o dofinansowaniu procesu likwidacyjnego przedsiębiorstwa państwowego lub spółki z udziałem Skarbu Państwa, po rozpatrzeniu wniosku likwidatora tego podmiotu, sporządzonego zgodnie ze wzorem wniosku o uzupełnienie brakujących środków finansowych na pokrycie kosztów procesu likwidacyjnego przedsiębiorstwa państwowego lub spółki z udziałem Skarbu Państwa, stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia”.

2. NIK nie wnosi uwag do kwartalnych sprawozdań sporządzonych przez Pana Likwidatora.
3. W dniu 21 sierpnia 2009 r., w drodze licytacji komorniczej, dokonano sprzedaży pozostałego majątku trwałego Przedsiębiorstwa, uzyskując z tego tytułu 2 100 000 zł, a zatem więcej, niż wynikało z jego oszacowania (1 156 600,00 zł), umożliwiając zaspokojenie i zabezpieczenie wierzycieli, zgodnie z art. 18 a ustawy z 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych⁸.
4. Uzasadnione, pod względem gospodarności i legalności, było wniesienie przez Pana do Sądu Rejonowego w Częstochowie pozwu o zapłatę kwoty 26 520,37 zł przez Zenona Perygę, z tytułu nienależnie pobranego wynagrodzenia oraz nie przekazania środków będących na stanie kasy po zaprzestaniu pełnienia funkcji likwidatora.
5. Ponadto, podjęte przez Pana działania, mające na celu zabezpieczenie majątku Przedsiębiorstwa, tj. zawarcie umowy na dozorowanie mienia i zobowiązanie dozorczy do sporządzania raportów z jego czynności, do czasu uzyskania postanowienia Sądu Rejonowego w Częstochowie o przysądzeniu własności nieruchomości po przeprowadzonej w sierpniu bieżącego roku licytacji komorniczej, były prawidłowe. Sprzedaż pozostałego majątku Zakładów oraz przysądzenie nieruchomości nabywcy umożliwi zakończenie procesu likwidacji i wykreślenie Przedsiębiorstwa z KRS.
6. NIK zwraca uwagę na fakt nie podjęcia przez Pana skutecznych działań w celu zabezpieczenia majątku od Zenona Perygi, na co wskazał Panu organ założycielski w piśmie nr NW/I/7021/236/09 z 7 kwietnia 2009 r., tj. „...włącznie z powiadomieniem Prokuratury”.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- **podjęcie skutecznych działań w celu wyegzekwowania od Zenona Perygi dokumentacji, umożliwiającej przejęcie Przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55¹ Kodeksu cywilnego i zakończenie procesu jego likwidacji.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Likwidatora, w terminie 15 dni od daty

⁸ Dz. U. z 2002 r., Nr.112, poz. 981 - likwidacja przedsiębiorstwa państwowego polega na zadysponowaniu jego składnikami materialnymi i niematerialnymi, o których mowa w art. 55¹ Kodeksu cywilnego, wykreśleniu przedsiębiorstwa państwowego z Krajowego Rejestru Sądowego, po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wierzycieli.

otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartego w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.